ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.5.2022
COM(2022) 610 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Ισπανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Ισπανίας

{SWD(2022) 610 final} - {SWD(2022) 640 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Ισπανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Ισπανίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[3], με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, που συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα και τη δυνητική ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών μελών. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας επικαιροποιήθηκε την/στις [XX] Ιουνίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(2) Στις 24 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών 2022. Ελήφθη δεόντως υπόψη η επιβεβαιωθείσα κοινή δέσμευση της κοινωνικής συνόδου κορυφής του Πόρτο, του Μαΐου του 2021, για την περαιτέρω υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 25 Μαρτίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Στις 24 Νοεμβρίου 2021, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ισπανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση[4]. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, η οποία εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 5 Απριλίου 2022, καθώς και την πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2022 όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 14 Μαρτίου 2022.

(3) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, μετά την παγκόσμια πανδημία, μετέβαλε σημαντικά το γεωπολιτικό και οικονομικό πλαίσιο. Ο αντίκτυπος της εισβολής στις οικονομίες των κρατών μελών, για παράδειγμα, έγινε αισθητός με την αύξηση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων και τις προοπτικές ασθενέστερης ανάπτυξης. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας επιβαρύνουν ιδίως τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά που δοκιμάζονται ή κινδυνεύουν από την ενεργειακή φτώχεια. Η ΕΕ διαπιστώνει επίσης μια άνευ προηγουμένου εισροή ανθρώπων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Στο πλαίσιο αυτό, στις 4 Μαρτίου 2022, ενεργοποιήθηκε[5] για πρώτη φορά η οδηγία για την προσωρινή προστασία, η οποία παρέχει στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία το δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην ΕΕ, καθώς και πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη στέγαση και στην κοινωνική πρόνοια.

(4) Λαμβανομένης υπόψη της ταχέως μεταβαλλόμενης οικονομικής και γεωπολιτικής κατάστασης, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συνεχίζει τον εκτεταμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης το 2022, ενώ παράλληλα εξελίσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως περιγράφεται στην ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Η εφαρμογή των εγκριθέντων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι απαραίτητη για την υλοποίηση προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αφορούν το σύνολο ή ένα σημαντικό

[4] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

[5] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1).

υποσύνολο των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν στους κύκλους των Εξαμήνων του 2019 και του 2020. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019 και του 2020 παραμένουν εξίσου συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία υποβολής του τροποποιημένου σχεδίου.

(5) Η γενική ρήτρα διαφυγής εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2020[6]. Στην ανακοίνωσή της της 3ης Μαρτίου 2021[7], η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι η απόφαση όσον αφορά την απενεργοποίηση ή τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ληφθεί υπό μορφή συνολικής αξιολόγησης της κατάστασης της οικονομίας, με βασικό ποσοτικό κριτήριο το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (τέλη του 2019). Η αυξημένη αβεβαιότητα και οι έντονοι κίνδυνοι δυσμενέστερων αποτελεσμάτων για τις οικονομικές προοπτικές στο πλαίσιο του πολέμου στην Ευρώπη, οι άνευ προηγουμένου αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και οι συνεχιζόμενες διαταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού δικαιολογούν την επέκταση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης έως το 2023.

(6) Σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθετήθηκε στη γνώμη του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2021 σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2021, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός επί του παρόντος μετράται καλύτερα ως η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση COVID-19 αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της ΕΕ, σε σχέση με τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη[8]. Πέραν του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού, προκειμένου να αξιολογηθεί αν η εθνική δημοσιονομική πολιτική είναι συνετή και αν η σύνθεσή της συμβάλλει σε μια βιώσιμη ανάκαμψη που συνάδει με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, δίνεται επίσης προσοχή στην εξέλιξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων[9] πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση COVID-19) και των επενδύσεων.

(7) Στις 2 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει ευρεία καθοδήγηση για τη δημοσιονομική πολιτική το 2023, με στόχο τη στήριξη της

---

6 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, Βρυξέλλες [COM(2020) 123 final της 20.3.2020].

7 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: «Ένας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής», Βρυξέλλες [COM(2021) 105 final της 3.3.2021].

8 Οι εκτιμήσεις σχετικά με τον δημοσιονομικό προσανατολισμό και τις συνιστώσες του στην παρούσα σύσταση αποτελούν εκτιμήσεις της Επιτροπής βάσει των παραδοχών στις οποίες βασίζονται οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022. Οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνουν τον θετικό αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων που αποτελούν μέρος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη.

9 Δεν χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της ΕΕ.

προετοιμασίας των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, την ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών[10]. Η Επιτροπή επισήμανε ότι, με βάση τη μακροοικονομική προοπτική των χειμερινών προβλέψεων για το 2022, η μετάβαση από έναν συνολικό υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό την περίοδο 2020-2022 σε έναν γενικά ουδέτερο συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό θα φαινόταν πρόσφορη το 2023, ενώ βρίσκεται σε ετοιμότητα ώστε να αντιδρά ανάλογα με την εξελισσόμενη οικονομική κατάσταση. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 θα πρέπει να εξακολουθήσουν να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών και να λαμβάνουν υπόψη πιθανές δευτερογενείς συνέπειες μεταξύ των χωρών. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να αποτυπώσουν τις κατευθυντήριες γραμμές στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να παρακολουθεί στενά τις οικονομικές εξελίξεις και να προσαρμόζει τις κατευθύνσεις πολιτικής της ανάλογα με τις ανάγκες και, το αργότερο, στην εαρινή δέσμη μέτρων του Εξαμήνου, στα τέλη Μαΐου 2022.

(8) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές κατευθύνσεις που παρασχέθηκαν στις 2 Μαρτίου 2022, οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 λαμβάνουν υπόψη την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, την αυξημένη αβεβαιότητα και περαιτέρω κινδύνους δυσμενέστερων αποτελεσμάτων, καθώς και τον υψηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με τις χειμερινές προβλέψεις. Σε αυτό το πλαίσιο, η δημοσιονομική αντίδραση θα πρέπει να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια, και να διατηρήσει την αγοραστική δύναμη των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών, ώστε να μετριαστεί ο αντίκτυπος της αύξησης των τιμών της ενέργειας και να περιοριστούν οι πληθωριστικές πιέσεις από τις δευτερογενείς επιπτώσεις μέσω στοχευμένων και προσωρινών μέτρων· η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να παραμείνει ευέλικτη ώστε να προσαρμόζεται στις ραγδαία εξελισσόμενες συνθήκες και να διαφοροποιείται μεταξύ των χωρών ανάλογα με τη δημοσιονομική και οικονομική τους κατάσταση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έκθεση στην κρίση και την εισροή εκτοπισθέντων από την Ουκρανία.

(9) Στις 30 Απριλίου 2021, η Ισπανία υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού. Στις 13 Ιουλίου 2021, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας[11]. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Ισπανία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

---

[10] Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο: «Κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2023», Βρυξέλλες [COM(2022) 85 final της 2.3.2022].

[11] Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας (ST 10150 2021 INIT και ST 10150 2021 ADD 1 REV 2).

(10) Στις 30 Απριλίου 2022, η Ισπανία υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 και, στις 29 Απριλίου 2022, το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, σύμφωνα με την προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Ισπανίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(11) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2022 για την Ισπανία[12]. Αξιολόγησε την πρόοδο της Ισπανίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 2019, το 2020 και το 2021 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας, με βάση τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα. Με βάση την ανάλυση αυτή, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και τις νέες και αναδυόμενες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Ισπανίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της ΕΕ για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(12) Η Επιτροπή διενήργησε εμπεριστατωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 για την Ισπανία και δημοσίευσε τα αποτελέσματά της στις 23 Μαΐου 2022[13]. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ισπανία αντιμετωπίζει ανισορροπίες. Ειδικότερα, οι ευπάθειες σχετίζονται με το υψηλό εξωτερικό, δημόσιο και ιδιωτικό χρέος, σε συνθήκες υψηλού ποσοστού ανεργίας, και έχουν διασυνοριακό αντίκτυπο.

(13) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Στην εν λόγω έκθεση εξετάστηκε η δημοσιονομική κατάσταση της Ισπανίας, δεδομένου ότι το οικείο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2021 υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη. Η έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι το κριτήριο του ελλείμματος δεν πληρούνταν. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της 2ας Μαρτίου 2022, η Επιτροπή δεν πρότεινε την κίνηση νέων διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος την άνοιξη του 2022 και θα αξιολογήσει εκ νέου τη σημασία της πρότασης για την κίνηση διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος το φθινόπωρο του 2022.

(14) Στις 20 Ιουλίου 2020, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ισπανία να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα το 2020 και το 2021, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, την ενίσχυση της οικονομίας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης. Συνέστησε επίσης στην Ισπανία να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Το 2021, με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το

[12] SWD(2022) 610 final.
[13] SWD(2022) 631 final.

έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Ισπανίας μειώθηκε από 10,3 % του ΑΕΠ το 2020 σε 6,9 % το 2021. Η απόκριση της Ισπανίας σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής στήριξε την οικονομική ανάκαμψη το 2021, ενώ τα προσωρινά έκτακτα μέτρα στήριξης μειώθηκαν από 3,9 % του ΑΕΠ το 2020 σε 2,8 % το 2021. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Ισπανία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020. Τα δημοσιονομικά μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση το 2020 και το 2021 ήταν ως επί το πλείστον προσωρινά ή συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα. Ταυτόχρονα, ορισμένα από τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση κατά την περίοδο 2020-2021 δεν ήταν προσωρινά ούτε συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα, τα οποία συνίστανται κυρίως σε τρέχουσες μεταβιβάσεις σε περιφέρειες για την κάλυψη νέων αναγκών υγειονομικής περίθαλψης. Με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το χρέος της γενικής κυβέρνησης ανήλθε στο 118,4 % του ΑΕΠ το 2021.

(15) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις του προγράμματος σταθερότητας 2022 είναι ρεαλιστικό. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 4,3 % το 2022 και κατά 3,5 % το 2023. Συγκριτικά, στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπεται χαμηλότερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 4,0 % το 2022 και κατά 3,4 % το 2023. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό έλλειμμα θα μειωθεί στο 5,0 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 3,9 % το 2023. Η μείωση το 2022 αντικατοπτρίζει κυρίως την ισχυρή ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας, την αύξηση των φορολογικών εσόδων και την άρση των περισσότερων έκτακτων μέτρων. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ο δείκτης του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει σε 115,2 % το 2022 και να μειωθεί σε 112,4 % το 2023. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα 4,9 % του ΑΕΠ και 4,4 % του ΑΕΠ για το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αυτό συνάδει με το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σταθερότητας 2022. Οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπουν παρόμοιο δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ σε ποσοστό 115,1 % το 2022 και 113,7 % το 2023. Η διαφορά οφείλεται εν μέρει στο υψηλότερο πρωτογενές έλλειμμα που προβλέπεται για το 2023.

Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022, η μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος (10ετής μέσος ρυθμός) εκτιμάται σε 0,8 %. Ωστόσο, η εκτίμηση αυτή δεν περιλαμβάνει τις επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας οι οποίες μπορούν να τονώσουν τη δυνητική οικονομική ανάπτυξη της Ισπανίας.

(16) Το 2022, η κυβέρνηση κατάργησε σταδιακά τα περισσότερα από τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19, με αποτέλεσμα τα προσωρινά έκτακτα μέτρα στήριξης να προβλέπεται να μειωθούν από 2,8 % του ΑΕΠ το 2021 σε 0,4 % το 2022. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται από τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, τα οποία, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022, εκτιμώνται σε 0,4 % του ΑΕΠ το 2022 και 0,0 % του ΑΕΠ το 2023[14]. Τα μέτρα αυτά συνίστανται κυρίως σε κοινωνικές μεταβιβάσεις προς τα

[14] Τα αριθμητικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων που έχουν ληφθεί από το φθινόπωρο του 2021, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων για τις κεφαλαιουχικές δαπάνες.

νοικοκυριά, περικοπές στους έμμεσους φόρους κατανάλωσης ενέργειας, επιδοτήσεις για την παραγωγή ενέργειας και μεταβιβάσεις σε βιομηχανίες που έχουν πληγεί. Τα μέτρα αυτά ανακοινώθηκαν ως προσωρινά. Ωστόσο, σε περίπτωση που οι τιμές της ενέργειας παραμείνουν υψηλές και το 2023, ορισμένα από τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να συνεχιστούν. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά δεν είναι στοχευμένα, ιδίως η αναστολή του φόρου επί της παραγωγής ενέργειας ή η μείωση του ειδικού φόρου επί της ηλεκτρικής ενέργειας. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται επίσης από το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία, το οποίο στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπεται να ανέλθει στο 0,1 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 0,1 % το 2023[15].

(17) Στις 18 Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ισπανία[16] να χρησιμοποιήσει το 2022 τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων για τη στήριξη της ανάκαμψης και, παράλληλα, να ακολουθήσει συνετή δημοσιονομική πολιτική. Επιπλέον, θα πρέπει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Συνέστησε επίσης στην Ισπανία να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων για την τόνωση του αναπτυξιακού δυναμικού.

(18) Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός στο -2,2 % του ΑΕΠ[17]. Η Ισπανία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για να χρηματοδοτήσει επιπλέον επενδύσεις, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,9 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,4 εκατοστιαίων μονάδων το 2022[18]. Ως εκ τούτου, η Ισπανία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο

---

15 Ο συνολικός αριθμός των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία στην ΕΕ αναμένεται να ανέλθει σταδιακά στα 6 εκατομμύρια έως το τέλος του 2022, ενώ η γεωγραφική κατανομή τους εκτιμάται με βάση το μέγεθος της υφιστάμενης διασποράς, τον σχετικό πληθυσμό του κράτους μέλους υποδοχής και την πραγματική κατανομή των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία σε ολόκληρη την ΕΕ από τον Μάρτιο του 2022. Όσον αφορά το δημοσιονομικό κόστος ανά άτομο, οι εκτιμήσεις βασίζονται στο μοντέλο μικροπροσομοίωσης Euromod του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής, ενώ λαμβάνονται επίσης υπόψη τόσο οι μεταφορές μετρητών τις οποίες ενδεχομένως να δικαιούνται οι άνθρωποι, όσο και οι παροχές σε είδος, όπως η εκπαίδευση και η υγειονομική περίθαλψη.

16 Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2021 της Ισπανίας (ΕΕ C 304 της 29.7.2021, σ. 40).

17 Το αρνητικό (θετικό) πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση (έλλειμμα) της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, το οποίο υποδηλώνει επεκτατική (συσταλτική) δημοσιονομική πολιτική.

18 Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή ύψους 0,3 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, λόγω της σταδιακής επιστροφής στα προ της πανδημίας επίπεδα.

σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,2 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,3 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ), ενώ η υψηλότερη αύξηση των τιμών καταναλωτή σε σύγκριση με τον αποπληθωριστή ΑΕΠ προβλέπεται να επηρεάσουν την επεκτατική συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών το 2022, αυξάνοντας τις δαπάνες για τη δημόσια κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών. Με βάση τις προβλέψεις της Επιτροπής, τα μέτρα αυτά δεν συνοδεύονται πλήρως από αντισταθμιστικά μέτρα.

(19) Το 2023, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 να ανέλθει στο 0,0 % του ΑΕΠ εφόσον δεν υπάρξει αλλαγή πολιτικής[19]. Το 2023, η Ισπανία προβλέπεται να συνεχίσει να χρησιμοποιεί τις επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για να χρηματοδοτήσει επιπλέον επενδύσεις προς στήριξη της ανάκαμψης. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να παραμείνει σταθερή το 2023 σε σύγκριση με το 2022. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,1 εκατοστιαίας μονάδας το 2023[20]. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει γενικά ουδέτερη συμβολή ύψους +0,1 εκατοστιαίας μονάδας στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Αυτό περιλαμβάνει τον αντίκτυπο της σταδιακής κατάργησης των μέτρων για την αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών ενέργειας (0,4 % του ΑΕΠ).

(20) Στο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σταδιακά στο 3,3 % του ΑΕΠ το 2024 και στο 2,9 % έως το 2025. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να φτάσει σε επίπεδα κάτω του 3 % του ΑΕΠ έως το 2025. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ο δείκτης του χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει έως το 2025, ιδίως με τη μείωσή του σε 110,8 % το 2024 και την περαιτέρω μείωσή του σε 109,7 % το 2025. Με βάση την ανάλυση της Επιτροπής, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του χρέους φαίνονται υψηλοί μεσοπρόθεσμα.

(21) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις τις οποίες απηύθυνε το Συμβούλιο στην Ισπανία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

[19] Το αρνητικό (θετικό) πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση (έλλειμμα) της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, το οποίο υποδηλώνει επεκτατική (συσταλτική) δημοσιονομική πολιτική.

[20] Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή ύψους 0,2 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

το 2019 και το 2020, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία έγκρισης του σχεδίου. Ειδικότερα, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων για την προώθηση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, ώστε να διευκολυνθεί η ανάκαμψη. Στο πλαίσιο αυτό, αναμένεται να εφαρμοστούν οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με τις επενδύσεις στην καινοτομία και την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση της χώρας. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης μέτρα για τη μείωση του υψηλού ποσοστού των συμβάσεων ορισμένου χρόνου στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, καθώς και για την ενίσχυση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας. Το σχέδιο αναμένεται να συμβάλει στην αντιμετώπιση του υφιστάμενου κατακερματισμού των συστήματος ενίσχυσης των ανέργων, ο οποίος είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν κενά. Αναμένεται επίσης να συμβάλει στην παροχή σχετικών με την αγορά εργασίας δεξιοτήτων και προσόντων που αναμένεται να συνοδεύσουν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση της Ισπανίας. Η πρόσβαση στην ψηφιακή μάθηση μπορεί να ενισχυθεί σημαντικά από το σχέδιο μέσω επενδύσεων σε συσκευές και δεξιότητες, αλλά και μέσω της ανάπτυξης διαδικτυακών μαθημάτων. Τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα μπορούν επίσης να βελτιωθούν ως αποτέλεσμα των επενδύσεων σε διάφορα στάδια του εκπαιδευτικού κύκλου. Τα μέτρα του σχεδίου έχουν επίσης τη δυνατότητα να συμβάλουν στην εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων οι οποίες καλούν την Ισπανία να βελτιώσει την κάλυψη και την επάρκεια των καθεστώτων ελάχιστου εισοδήματος και της οικογενειακής στήριξης. Το σχέδιο αναμένεται επίσης να ενισχύσει τα πλαίσια για τις δημόσιες συμβάσεις και να συμβάλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Επιπλέον, τα μέτρα του σχεδίου με τα οποία επιδιώκεται η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων δαπανών και του φορολογικού συστήματος μπορούν να συμβάλουν στη δημοσιονομική βιωσιμότητα.

(22) Η εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων στην Ισπανία αντιπροσωπεύουν το 40 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου, ενώ τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν το 28 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου. Η πλήρης εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους, θα βοηθήσει την Ισπανία να ανακάμψει γρήγορα από τις επιπτώσεις της κρίσης COVID-19, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητά της. Η συστηματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το σχέδιο, και για να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.

(23) Η Ισπανία δεν έχει ακόμη υποβάλει επισήμως το σύμφωνο εταιρικής σχέσης και τα άλλα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής[21]. Σύμφωνα με τον

[21] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, η Ισπανία λαμβάνει υπόψη τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις κατά τον προγραμματισμό των ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ενώ παράλληλα θα προωθηθούν ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η συνοχή μεταξύ αυτών των ταμείων και άλλων μέσων και ταμείων της Ένωσης. Η επιτυχής εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής εξαρτάται επίσης από την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις, ώστε να στηριχθούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

(24) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που πραγματεύεται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Ισπανία αντιμετωπίζει ορισμένες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης, τις ενεργειακές διασυνδέσεις, την κοινωνική και οικονομικά προσιτή ενεργειακά αποδοτική στέγαση και την κυκλική οικονομία. Οι πολιτικές για την αύξηση των ποσοστών ανακύκλωσης και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας μπορούν να συμβάλουν στον περιορισμό της εισαγωγής αγαθών, ώστε να βελτιωθούν οι εξωτερικές ανισορροπίες. Μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, η επίτευξη των στόχων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση και η αύξηση των ενεργειακών διασυνδέσεων μπορούν επίσης να συμβάλουν στη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και του υψηλού εξωτερικού χρέους.

(25) Η Ισπανία θα επωφεληθεί από την περαιτέρω αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων για την επίτευξη πιο φιλόδοξων στόχων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της δέσμης μέτρων «Fit-for-55». Στο πλαίσιο αυτό, το ποσοστό ανακύκλωσης των αστικών αποβλήτων και το ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών στη χώρα υπολείπονται του μέσου όρου της ΕΕ, ενώ το ποσοστό των αποβλήτων που καταλήγουν σε υγειονομική ταφή είναι πολύ υψηλότερο από αυτό. Ο συνεχής συντονισμός μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης και οι πρόσθετες επενδύσεις μπορούν να βοηθήσουν την Ισπανία να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις χωριστής συλλογής και ανακύκλωσης. Η επίτευξη των στόχων ανακύκλωσης έχει αποκλιμακωθεί σε χαμηλότερα επίπεδα διακυβέρνησης. Ωστόσο, τα μέσα για την επιβολή τους ενδέχεται να μην είναι επαρκώς αποτελεσματικά. Ως εκ τούτου, πρόσθετες μεταρρυθμίσεις θα μπορούσαν να ενισχύσουν τον συντονισμό μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων για την κοινή ερμηνεία των διατάξεων και για τον σχεδιασμό και τη χρήση των υποδομών επεξεργασίας αποβλήτων. Η περαιτέρω στήριξη από το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης μπορεί να συμβάλει στη διάδοση βέλτιστων πρακτικών. Ενδέχεται να δικαιολογηθούν πρόσθετες επενδύσεις για την ενίσχυση των ικανοτήτων ανακύκλωσης της Ισπανίας, μεταξύ άλλων για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας σε συγκεκριμένους τομείς. Επιπλέον, η καινοτομία και οι επενδύσεις για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση υψηλότερης αποδοτικότητας των πόρων. Η Ισπανία πάσχει επίσης από λειψυδρία και θα πρέπει να αναπτύξει περαιτέρω τις δυνατότητες επαναχρησιμοποίησης των υδάτων, μεταξύ άλλων από την άποψη της κυκλικής οικονομίας.

(26) Κατόπιν εντολής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ η οποία περιλαμβάνεται στη διακήρυξη των Βερσαλλιών, το σχέδιο REPowerEU αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία το συντομότερο δυνατόν. Για τον σκοπό αυτόν,

προσδιορίζονται τα έργα, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις που είναι τα πλέον κατάλληλα σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο, στο πλαίσιο διαλόγου με τα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στην παύση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία.

(27) Σύμφωνα με στοιχεία του 2020, η εξάρτηση της Ισπανίας από τη Ρωσία ανέρχεται στο 2 % για το πετρέλαιο και στο 10 % για το αέριο, ποσοστά που υπολείπονται κατά πολύ του μέσου όρου της ΕΕ (26 % και 44 % αντίστοιχα). Η εξάρτηση της Ισπανίας από τον ρωσικό άνθρακα είναι παρόμοια με την υπόλοιπη ΕΕ (55 %), αλλά σε ένα πλαίσιο όπου το μερίδιο των στερεών ορυκτών καυσίμων στο ενεργειακό μείγμα (2,8 %) είναι πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ[22]. Παρότι η έκθεση της χώρας είναι περιορισμένη ως προς το ρωσικό πετρέλαιο και αέριο, η τρέχουσα γεωπολιτική κατάσταση και οι υψηλές τιμές της ενέργειας αυξάνουν την επείγουσα ανάγκη να εντείνει η Ισπανία τις προσπάθειές της προς την επίτευξη των στόχων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που ορίζονται στο οικείο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα. Με βάση το σχέδιο, πρόσθετα μέτρα για τη στήριξη της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (με έμφαση στις αποκεντρωμένες εγκαταστάσεις και την αυτοκατανάλωση, μεταξύ άλλων με τον περαιτέρω εξορθολογισμό των διαδικασιών αδειοδότησης και τη βελτίωση της πρόσβασης στο δίκτυο) και συμπληρωματικές επενδύσεις (στην αποθήκευση, στις υποδομές δικτύου, στον εξηλεκτρισμό των κτιρίων και των μεταφορών και στο ανανεώσιμο υδρογόνο) μπορούν να συμβάλουν στην περαιτέρω απαλλαγή της οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές, συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανίας, των μεταφορών και της στέγασης, και στη μείωση τόσο της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα όσο και της έκθεσης στις διεθνείς τιμές. Η αποτελεσματική ένταξη της Ισπανίας στην ενιαία αγορά ενέργειας απαιτεί την αύξηση των ενεργειακών διασυνδέσεών της. Ειδικότερα, περαιτέρω διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας με τις γειτονικές χώρες θα μπορούσαν να στηρίξουν τη μεγαλύτερη ενσωμάτωση της δυναμικότητας της Ιβηρικής Χερσονήσου από ανανεώσιμες πηγές στην ενιαία αγορά ενέργειας. Πρόσθετες διασυνοριακές υποδομές αερίου έτοιμες για υδρογόνο μπορούν ενδεχομένως να συμβάλουν περαιτέρω στη διαφοροποίηση του εφοδιασμού με αέριο στην εσωτερική αγορά, καθώς και στην αξιοποίηση του μακροπρόθεσμου δυναμικού για ανανεώσιμο υδρογόνο. Συνιστάται οι νέες επενδύσεις σε υποδομές και δίκτυα που σχετίζονται με το αέριο να είναι ανθεκτικές σε μελλοντικές εξελίξεις, εφόσον είναι εφικτό, ώστε να διευκολυνθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους μέσω της μελλοντικής αναπροσαρμογής της χρήσης βιώσιμων καυσίμων.

(28) Περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά την αποκεντρωμένη παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και τις ριζικές ανακαινίσεις τόσο σε οικιστικά όσο και σε μη οικιστικά κτίρια, ιδίως σε μεσαίου μεγέθους πόλεις, θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη θέσπιση κατάλληλων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την κατάρτιση των εργαζομένων στον κατασκευαστικό τομέα, με εκστρατείες ευαισθητοποίησης και τεχνική βοήθεια για τη στήριξη της χρήσης επιδοτήσεων και χρηματοδοτικών μέσων για ανακαινίσεις. Επίσης, η ανάπτυξη πρόσθετης ενεργειακά αποδοτικής κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγασης, ιδίως σε περιοχές με έντονες ελλείψεις και ακραίες συνθήκες αγοράς, θα μπορούσε να

[22] Eurostat (2020), μερίδιο των ρωσικών εισαγωγών επί των συνολικών εισαγωγών αργού πετρελαίου, φυσικού αερίου και λιθάνθρακα. Για τον μέσο όρο της ΕΕ-27, οι συνολικές εισαγωγές βασίζονται σε εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΕ-27. Για την Ισπανία, οι συνολικές εισαγωγές περιλαμβάνουν τις ενδοενωσιακές συναλλαγές. Το αργό πετρέλαιο δεν περιλαμβάνει τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου.

φανεί χρήσιμη στον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας, την αποφασιστικότερη υλοποίηση της πράσινης μετάβασης και τη στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών. Θα χρειαστεί περαιτέρω αύξηση της φιλοδοξίας όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης ώστε η Ισπανία να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της δέσμης μέτρων «Fit for 55».

(29) Μολονότι η επιτάχυνση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και της απομάκρυνσης από τα ορυκτά καύσιμα θα δημιουργήσει σημαντικό κόστος αναδιάρθρωσης σε διάφορους τομείς, η Ισπανία μπορεί να κάνει χρήση του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την άμβλυνση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο. Επιπλέον, η Ισπανία μπορεί να κάνει χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

(30) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 και η γνώμη του[23] αποτυπώνεται στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(31) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για να εφαρμόσουν τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Για την Ισπανία, αυτό αντικατοπτρίζεται ιδίως στις συστάσεις 1 και 2 κατωτέρω.

(32) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 και το πρόγραμμα σταθερότητας 2022. Οι συστάσεις του βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1, 2 και 4 κατωτέρω. Οι συστάσεις 1 και 2 συμβάλλουν επίσης στην υλοποίηση της σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, ειδικότερα δε της πρώτης και της τέταρτης σύστασης. Οι δημοσιονομικές πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 1 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ανισορροπιών που συνδέονται με το υψηλό δημόσιο χρέος. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 2 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στη μείωση του δημόσιου, ιδιωτικού και εξωτερικού χρέους, καθώς η πλήρης εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα στηρίξει την ανάπτυξη, ενώ παράλληλα θα ενισχύσει την ανθεκτικότητα της οικονομίας. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 4 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ευπαθειών που συνδέονται με το υψηλό εξωτερικό χρέος σε πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα, σε συνθήκες υψηλού ποσοστού ανεργίας.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ισπανία να λάβει μέτρα το 2022 και το 2023 προκειμένου:

1. Το 2023, να διασφαλίσει συνετή δημοσιονομική πολιτική, ιδίως περιορίζοντας την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών κάτω από τη μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη των πλέον ευάλωτων στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας νοικοκυριών και επιχειρήσεων και των ατόμων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Να είναι έτοιμη να προσαρμόσει τις τρέχουσες

[23] Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, του RePowerEU και άλλων ταμείων της ΕΕ. Για την περίοδο μετά το 2023, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και τη διασφάλιση αξιόπιστης και σταδιακής μείωσης του χρέους και δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα μέσω της σταδιακής εξυγίανσης, των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων.

2. Να προχωρήσει στην εφαρμογή του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα ορόσημα και τους στόχους που καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2021. Να υποβάλει τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027, ώστε να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή και, στη συνέχεια, να αρχίσει η εφαρμογή τους.

3. Να αυξήσει τα ποσοστά ανακύκλωσης για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ και να προωθήσει την κυκλική οικονομία μέσω της ενίσχυσης του συντονισμού μεταξύ όλων των επιπέδων διακυβέρνησης και της πραγματοποίησης περαιτέρω επενδύσεων, για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων χωριστής συλλογής των αποβλήτων και ανακύκλωσης, καθώς και την ενίσχυση της επαναχρησιμοποίησης των υδάτων.

4. Να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Να επιταχύνει την διάδοση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με έμφαση στις αποκεντρωμένες εγκαταστάσεις και την αυτοκατανάλωση, μεταξύ άλλων με τον περαιτέρω εξορθολογισμό των διαδικασιών αδειοδότησης και τη βελτίωση της πρόσβασης στο δίκτυο. Να στηρίξει συμπληρωματικές επενδύσεις στην αποθήκευση, τις υποδομές δικτύων, τον εξηλεκτρισμό κτιρίων και μεταφορών και το ανανεώσιμο υδρογόνο. Να επεκτείνει τη δυναμικότητα της ενεργειακής διασύνδεσης. Να αυξήσει τη διαθεσιμότητα ενεργειακά αποδοτικής κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγασης, μεταξύ άλλων μέσω ανακαινίσεων.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος